

ՀՀ ֆինանսների նախարարություն

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 35/7

26 դեկտեմբերի 2014 թ.

Քննարկվեց «Ջահ-Մոլորակ» ՍՊԸ 09.12.2014 թ-ի և 26.12.2014 թ-ի բողոքները ՀՀ ՖՆ Աշտարակի ՏՀՏ պետի 07.10.2014 թ-ի թիվ 284 և ՀՀ ՖՆ Աշտարակի ՏՀՏ 15.10.2014 թ-ի թիվ 028604 որոշումների դեմ:

«Ջահ-Մոլորակ» ՍՊԸ բողոքներում բերված հիմնական փաստարկները.

«Ջահ-Մոլորակ» ՍՊԸ-ն գտնում է, որ ՀՀ ՖՆ Աշտարակի ՏՀՏ պետի 07.10.2014 թ-ի թիվ 284 և ՀՀ ՖՆ Աշտարակի ՏՀՏ 15.10.2014 թ. թիվ 028604 որոշումները հիմնավոր չեն, կայացվել են մի շարք իրավական ակտերի պահանջների կոպիտ խախտումներով և ենթակա են անվավեր ճանաչման՝ ելնելով հետևյալ հանգամանքներից.

Ա) Հաստատագրված վճարի մասով ՏՀՏ-ի պետը նշել է, որ 01.10.2014թ. դրությամբ Ընկերության կողմից ենթակա է վճարման 4585084 դրամ՝ որպես հաստատագրված վճարի գծով առաջացած հարկային պարտավորություն:

ՏՀՏ-ի պետի վերը նշված պնդումն անհիմն է և չի համապատասխանում իրականությանը հետևյալ պատճառաբանությամբ:

Համաձայն «Հաստատագրված վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հոդվածի վերլուծությունից ակնհայտ է, որ հաստատագրված վճարները վախարհում են ավելացված արժեքի հարկի և/կամ շահութահարկի գումարին:

Հարկ է նշել, որ ընկերությունը դեռևս 2013թ-ի նոյեմբերի 1-ից հանդիսանում է ավելացված արժեքի հարկ վճարող սուբյեկտ, հետևաբար նա չէր կարող միաժամանակ հանդիսանալ նաև հաստատագրված վճար վճարող սուբյեկտ, քանի որ վերը նշված հոդվածի բովանդակությունից ակնհայտ է, որ ավելացված արժեքի հարկ վճարող լինելու հանգամանքը բացառում է հաստատագրված վճար վճարող սուբյեկտի առկայություն:

Վերը նշված հիմնավորմամբ անհասկանալի է, թե ինչ հանգամանքներում է գոյացել Ընկերության պարտքը պետական բյուջեի հանդեպ հաստատագրված վճարների մասով այն դեպքում, երբ Ընկերությունն հանդիսանում է ավելացված արժեքի հարկ վճարող ընկերություն:

Անհրաժեշտ է նշել նաև, որ դեռևս 23.04.2013 թ-ին Աշտարակի ՏՀՏ-ն հայցով դիմել է ՀՀ վարչական դատարան /այսուհետ նաև Դատարան/ և խնդրել է բռնագանձել 1292.7 հազ. դրամ որպես հաստատագրված վճարի գծով պարտավորություն: Ներկայացված հայցի շրջանակներում Աշտարակի ՏՀՏ-ն նշել է, որ «... 05.04.2013թ. դրությամբ «Ջահ Մոլորակ» ՍՊԸ-ի պարտավորությունները պետական բյուջեի հանդեպ հաստատագրված վճարի գծով կազմում են 1292.7 հազ. դրամ»: Այսինքն, Աշտարակի ՏՀՏ-ն հայցադիմում ներկայացնելով Դատարան արձանագրել է, որ Ընկերության պարտավորությունը հաստատագրված վճարի մասով կազմում է ընդամենը 1292700 դրամ:

Նշված հայցով 08.04.2014թ-ին Դատարանի կողմից կայացվել է վճիռ, որով Աշտարակի ՏՀՏ-ի հայցն ամբողջությամբ մերժվել է: Աշտարակի ՏՀՏ-ն դիմել է ՀՀ վերաքննիչ վարչական դատարան, որի 09.10.2014թ-ի որոշմամբ վերաքննիչ բողոքը մերժվել է և Դատարանի վճիռը թողնվել է տնփոփոխ: Դրանից հետո Աշտարակի ՏՀՏ-ն դիմել է ՀՀ վճռաբեկ դատարան:

Նշվածից ելնելով անհասկանալի է, թե ինչ պարտավորության մասին է խոսքը և երբ է այն առաջացել: Որոշման մեջ որևէ անդրադարձ այդ փաստերին չկա:

Բացի այդ, 2014 թ-ի օգոստոսի 4-ից մինչև 2014 թ. սեպտեմբերի 3-ն ընկած ժամանակահատվածում Աշտարակի ՏՀՏ-ի կողմից «Ջահ-Մոլորակ» ՍՊԸ-ում կատարվել է բյուջեի հետ փոխհարաբերությունների և հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող ՀՀ օրենսդրության առանձին պահանջների կատարման ճշտության ստուգում, որի արդյունքում ըստ Աշտարակի ՏՀՏ 12.09.2014թ. թիվ 5010210 ակտի 01.10.2004թ-ից մինչև 03.09.2014թ-ն ընկած ժամանակահատվածում հաստատագրված վճարի մասով խախտում և/կամ պարտավորություն չի հայտնաբերվել:

Տրամաբանական հարց է առաջանում, թե ստուգումից 25 օր հետո ինչպես, առաջացան հաստատագրված վճարի մասով 4.585.084 դրամ պարտքերը:

Բ) Ավելացված արժեքի հարկի մասով հարկ է նշել, որ ՏՀՏ-ի պետը Որոշմամբ ամրագրել է, որ «Ջահ Մոլորակ» ՍՊԸ-ն ունի նաև ավելացված արժեքի հարկի գծով 9638825 դրամի չկատարված պարտավորություններ:

Որոշումից պարզ չէ, թե նշված 9638825 դրամի չափով չկատարված պարտավորություններն ինչպես են առաջացել, քանի որ այս դեպքում ևս ՏՀՏ-ի պետի կողմից որևէ հիմնավորում չի ներկայացվել: Բացի այդ, ինչպես արդեն վերը նշվել է «Ջահ Մոլորակ» ՍՊԸ-ում կատարված ստուգումների արդյունքում կազմված ակտով ըստ Աշտարակի ՏՀՏ-ի «Ընկերության պարտավորությունները պետական բյուջեի հանդեպ ավելացված արժեքի հարկի մասով» կազմել են ընդհանրապես այլ գումար: Ստացվում է, որ 20 օրվա ընթացքում «Ջահ Մոլորակ» ՍՊԸ-ն պարտավորությունները պետական բյուջեի հանդեպ ավելացված արժեքի հարկի մասով էապես փոփոխվել են: Ընդ որում, անհրաժեշտ է նշել, որ 2014թ. սեպտեմբերի 12-ին Աշտարակի ՏՀՏ-ի կողմից կազմված ակտն այս պահին գտնվում է դատական կարգով վիճարկման փուլում և անհասկանալի է, թե ինչու Աշտարակի ՏՀՏ-ն չսպասելով նշված ակտի վիճարկման ժամկետների ավարտին ակտի կազմելուց, և այն մեզ փոստով ուղարկելուց մոտ 20 օր հետո կայացրել է նման որոշումներ: Փաստորեն ստացվում է, որ սխալ հարկային վարչարարությամբ կայացվել են որոշումներ, քանի որ Ընկերությունը ունի 12.09.2014թ. կազմված ակտի դատական կարգով վիճարկման իրավունք և տրամաբանական կլիներ նմանատիպ որոշումներ կայացնել ստուգումների արդյունքում կազմված ակտի վիճարկման համար օրենքով սահմանված ժամկետներն ավարտվելուց հետո:

Գ) Ինչ վերաբերվում է Որոշման մեջ արձանագրված 613132 դրամ շահութահարկին, ապա այդ գումարը եռամսյակային կանխավճարն է, որը Ընկերությունը պարտաճանաչ վճարում է, և նշված մասով համաձայնելով Որոշման հետ Ընկերությունը շահութահարկի գումարը վճարել է:

Դ) Որոշման մեջ տեղ է գտել ևս մեկ գումար՝ 1445716 դրամ, որից պարզ չէ, թե դա ինչ գումար է և ինչից է առաջացել նման պարտավորություն: Եթե մի պահ ընդունենք, որ խոսքը գնում է 12.09.2014թ-ին կազմված թիվ 5010210 ստուգման ակտով նշված գումարներին, հայտնվում է, որ կազմված ակտն իրավաչափ չէ և ինչպես արդեն նշվել է, այն դատական կարգով բողոքարկվում է:

Բողոքում մեջբերվել են «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 8-րդ հոդվածի, 10-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 37-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 43-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 55-րդ հոդվածի, 57-րդ հոդվածի 1-ին մասի դրույթները:

Նշված իրավանորմերի դրույթներից հետևություն է արվել, որ Աշտարակի ՏՀՏ կողմից կայացվել են անհիմն վարչական ակտեր:

Հաշվի առնելով վերը նշված փաստական հանգամանքները և իրավական հիմքերը, Աշտարակի ՏՀՏ կողմից կայացված որոշումները ոչ իրավաչափ են, իսկ դրանց հիման վրա Ընկերությանը պատասխանատվության ենթարկելուն ուղղված վարչարարությունը իրականացվել է օրենքի պահանջների բազմաթիվ խախտումներով:

Ելնելով վերոգրյալից ընկերությունը խնդրում է մասնակի այն է՝ 4585084 դրամ հաստատագրված վճարի մասով, 9638825 դրամ ավելացված արժեքի հարկի մասով և 1445716 դրամ ստուգման ակտի 10%-ի մասով անվավեր ճանաչել Աշտարակի ՏՀՏ պետի 07.10.2014թ-ի թիվ 284 որոշումը, ինչպես նաև անվավեր ճանաչել Աշտարակի ՏՀՏ 15.10.2014 թ-ի թիվ 028604 որոշումը:

ՀՀ Ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ՖՆ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ՖՆ Աշտարակի ՏՀՏ պետը, քննարկելով «Ջահ Մոլորակ» ՍՊԸ-ի (այսուհետ նաև ընկերություն) վերաբերյալ վարչական վարույթի նյութերը պարզել է, որ 01.10.2014 թ-ի դրությամբ ընկերության չկատարված հարկային պարտավորությունները կազմում են 17.575.497 դրամ, որից հաստատագրված վճարի գծով 1.292.700 դրամը վիճարկվում է ՀՀ դատարաններում, այսինքն՝ ՀՀ դատարաններում չվիճարկվող գումարը կազմում է 16.282.797 դրամ:

Արդյունքում, ղեկավարվելով «Հարկերի մասին» ՀՀ օրենքի 29.1 հոդվածի և «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին մասին» ՀՀ օրենքի 55, 56, 58, 88 հոդվածների դրույթներով ՀՀ ՖՆ Աշտարակի ՏՀՏ պետի կողմից 07.10.2014 թ-ին ընդունվել է հարկ վճարողից ժամանակին չվճարված հարկային պարտավորությունների գծով վճարման ենթակա գումարը գանձելու մասին թիվ 284 որոշումը (այսուհետ նաև Որոշում) «Ջահ Մոլորակ» ՍՊԸ-ից 16.282.797 դրամ պարտավորության գումար գանձելու վերաբերյալ:

Որոշմամբ առաջադրված և չվճարված պարտավորություններն առաջացել են՝

1. Ընկերության կողմից 2013թ-ի մարտ ամսից մինչև հոկտեմբեր ամիսների համար ներկայացված հաստատագրված վճարների տեղեկություններով առաջացած գումարները օրենքով սահմանված ժամկետներում չվճարելուց և բողոքաբերի այն պնդումները թե իրենք 2013թ-ի նոյեմբեր ամսից հանդիսանում են ԱԱՀ վճարող, ուստի ակնհայտ է, որ հաստատագրված վճարի պարտավորությունները առաջացել են մինչև հարկ վճարողի ԱԱՀ վճարող համարվելը:

2. Պարտավորության մնացած մասն առաջացել է 12.09.2014թ-ին կազմված ստուգման ակտով, որն ընկերության կողմից օրենքով սահմանված կարգով չի գանգատարկվել և Դատարանում չի վիճարկվել և 10.12.2014թ-ի դրությամբ, հաշվի առնելով, որ ընկերության կողմից բաց են թողնվել ստուգման ակտը վիճարկելու ժամկետները, ուստի այն դարձել է անբողոքարկելի վարչական ակտ: Իսկ բողոքաբերի այն պնդումները, որ ստուգման ակտն իրենց կողմից դատական կարգով վիճարկվում է՝ պարզապես չի համապատասխանում իրականությանը, քանի որ համաձայն ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 74-րդ հոդվածի՝ հայցադիմումի օրինակը մինչև Դատարան ներկայացնելը պետք է ներկայացված լիներ նաև Պատասխանողին, սակայն թե ՀՀ Ֆինանսների նախարարություն, թե Աշտարակի ՏՀՏ մինչ օրս հայցադիմումի օրինակ չի մուտքագրվել:

Հանձնաժողովը գտնում է, որ վերոգրյալ փաստական հանգամանքները և առկա ապացույցները հիմնավորում են, որ Որոշմամբ համապատասխան

պարտավորությունները գանձման են առաջադրվել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Ինչ վերաբերվում է Որոշումն անբողոքարկելի դառնալու հարցին, ապա այդ կապակցությամբ հարկ է նշել հետևյալը.

«Ջահ Մոլորակ» ՍՊԸ համապատասխան պաշտոնատար անձը Որոշումը ստացել է 08.10.2014թ-ին: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ մինչև 10.12.2014թ-ը ՀՀ ֆինանսների նախարարությունում և Աշտարակի ՏՀՏ-ում ընկերության կողմից Որոշումը բողոքարկման վերաբերյալ փաստաթուղթ չի մուտքագրվել, Որոշումը որպես անբողոքարկելի վարչական ակտ ներկայացվել է ՀՀ ԱՆ ԴԱՀԿ ծառայություն՝ հարկադիր կատարման: Սակայն փաստն այն է, որ 09.12.2014թ-ին ընկերության կողմից Որոշման դեմ բերվել է բողոք, որը ՀՀ ֆինանսների նախարարությունում մուտքագրվել է 11.12.2014թ-ին:

Վերոգրյալից հետևում է, որ քննարկվող դեպքում գործ ունենք մի իրավիճակի հետ, երբ, ըստ էության, Որոշումն դեռևս անբողոքարկելի չդարձած, այն Աշտարակի ՏՀՏ կողմից ուղարկվել է ՀՀ ԱՆ ԴԱՀԿ ծառայություն՝ հարկադիր կատարման:

Դատական ակտերի հարկադիր կատարման մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի երրորդ պարբերության համաձայն. «Սույն օրենքը, «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 13-րդ գլխին համապատասխան, սահմանում է նաև հանրային իրավական դրամական պահանջների կատարման պայմանները և կարգը՝ այնքանով, որքանով դրա նորմերն իրենց էությամբ (mutatis mutandis) կիրառելի են անբողոքարկելի վարչական ակտի կատարման նկատմամբ»:

Հիմք ընդունելով վերոգրյալը և ղեկավարվելով «Դատական ակտերի հարկադիր կատարման մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի դրույթներով՝ Աշտարակի ՏՀՏ-ին անհրաժեշտ է դիմում ներկայացնել ՀՀ ԱՆ ԴԱՀԿ ծառայություն՝ Որոշումը վերադարձնելու մասին: Միաժամանակ Աշտարակի ՏՀՏ-ին անհրաժեշտ է ձեռնպահ մնալ Որոշման կատարմանն ուղղված գործողություններից, մինչև ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով վերջինիս անբողոքարկելի դառնալը:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով Հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

1. ՀՀ ՖՆ Աշտարակի ՏՀՏ պետի 07.10.2014 թ-ի թիվ 284 և ՀՀ ՖՆ Աշտարակի ՏՀՏ 15.10.2014 թ. թիվ 028604 որոշումները թողնել անփոփոխ:
2. Աշտարակի ՏՀՏ-ին՝ դիմում ներկայացնել ՀՀ ԱՆ ԴԱՀԿ ծառայություն՝ Որոշումը վերադարձնելու մասին:

Սույն որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում այն ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկու ամսվա ընթացքում կարող է բողոքարկվել ՀՀ վարչական դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ

